

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 16. Aprilisben. 1788.

Elegyes Apróságek.

A' F. Tsászár a' Korona Hertzegével edgyütt mind ez ideig igen friss egészségben töltik táborozó napjaikat; az ithon maradott kedves Hertzeg aszfzony pedig meg-áldatott állapotban lenni mondatik, a' honnan ottan ottan az ezzel járó változásokat tapasztalja maga körül. Mind a' Monárkha, mind a' Hertzeg a' Táborot és a' hadi-készületeket vizsgálják. Azon veszedelem, mely-szerént Futakan ő Fel-ségének 70 lovai meg-döglötenek, tsak Futokon uralkodik, és másut a Tábornál nem. A' Tseh-or-
izág-

szágban és Morvában parantsolatot vett Sergek sebes-
 fen takarodnak a' Tábor-felé. Bétsben az a' hire,
 hogy Szabátz (azon Török erőtség, melly a' mi
 Népünk' táborig élés-kamarájának óltalmazására na-
 gyon szükséges, hogy kezünk között légyen) a' mi
 Népünk által meg-vétetett. — Anglia és Frantzia
 országok a' magok idegen hatalom alatt szolgálásban
 lévő minden katonáikat és szájos legénnyeket hívják
 visszra; és *Thornton* Urnak-is, ki a' Muszka Ud-
 varral kötést tett vala bizonyos számú hajoknak ké-
 szítettésére, meg-tiltatott, hogy edgy Anglus hajós
 legényt-is arra fel-venni meg-ne próbálja. Némelleyek
 ugy itélnek, hogy mind ezek tsak arra tzeleznának,
 hogy minden alkalmatofság el-kerültesék, mely-fze-
 rént valamellyik Hatalmoság a' jelen lévő környül-
 állásokban meg-sértettethetnek; de vagynak ollya-
 nak-is, kik azt mérik erősíteni, hogy ezen Udva-
 rok a' napkeleti tűznek más részekre való terjedé-
 sét-is előre szemlélvén, nem akarják, hogy az 5
 bolond szüzekkel lámpások olaj-nélkül találatsék.
 Az az edgy bizonyos, (Londonból irják) hogy a' mi
 Udvarunk soha a' külső Ministerekkel, de kivált a'
 Muszka és Spanyol Ministerekkel, olly nagy szüntel-
 len tartó tanátskozásokban nem forgott, mint most.
 — Még a' Muszka Tábornak a' miéinkkel lett ed-
 gyefittetéséről semmi bizonyost nem hallottunk; az
 akadályokat *Isten* tudja; hanem tegnap előtt bizo-
 nyoson értettük, hogy ezen edgyesülendő Seregnek
 fő Vezére *Románzov* edgy néhány gya'og és lo-
 vas Sergekkel *Mohilovba* meg-érkezett, és hogy
 minden órán a' menydögő tűzi-játékokhoz kezdéné-
 nek. — Edgy Temesvárból 30-dik Mártz. költ tu-
 dóításban az iratik: Azon-kivül, hogy a' Törökök
 Uj-Orsovában magokat nagyon erősitik, és a' szom-
 széd-

szédban 2000-en fekszenek, — hogy az esmeretes *Ko-*
tzi Ujj-Orsovában legyen, és nekünk még ezen a' hé-
ten 70 ágyúkkal edgy visitát akart tenni — itt sem-
mi nevezetes ujság nintsen. 27-dikben éjtszakának
idején edgy *Száva Demelis* nevű Serviai szabad-
feregébéli Fő - Hadnagy Ó - Orsovánál a' Törökökre
rá ütven, — mindenestől edgyütt olyan *Korédá-*
tám és *Abirámmá* változott, kiről azolta fenki sem-
mi hirt nem halhatott, élé? vagy a' föld nyelte-
el. — Ne tsudálkozzanak az olvasok, hogy még
Belgrádnak meg - vételével nem kedveskedhetünk ;
mert mind eddig olly sárosok valának itten az utak,
hogy csak 12 fontu gólyóbifos ágyunak-is vitelére
30 lovak sem valának elegendők, fok helyeken
hasig erő sárban úszván magok-is ; de már most gyo-
gyúl az út; érkeznek az irgalmatlan nagyságú á-
gyúk; mellyek között 10, 24 fontú gólyóbifosok
tegnap vitetének *Méhádiába*, és minden órán nagy
hirekkel fogják a' Publikum várakozásának füle-dob-
ját meg-tsendíteni.

Edgy Tudofító Levél szóról szóra a' mint hoz-
zánk jött.

A' Nemes Erdödiánam Regimentnek érdemes
Obristere *Fábris* Ur 3. Divisioval, és 2 Batálion
Gránitzerekkel már két héttől fogva mulatoz *Bato-*
sánban, csak nem minden nap nyughatatlanságot szen-
ved a' Törököktől; de még eddig három ló, és
edgy ember kéz kárnál többet nem vallott, noha
Húsvét-szombatján keményen ágyuzott mind a' két
fél edgyásra. Húsvét másod napján meg érkezék az
említett Obrister Urnak Kurirja, kinek kívánságára
négy nehéz ágyúk indulának azon szempillantásban
utnak. A' *Levner* Regementjéhez kaptasoltatott *Hu-*

láner Divisio a' Forposzton való állásban már három
 izben felette szerentsétlen vala; mert 22 dik Márt,
 háromnak feje Török kard hagyére függefzteték —
 27 dikén 5-tön vitetének fogságra edgy Hadnagyal
 edgyütt, 1ső Aprilisben 7ten lévőnek ezen szeren-
 tsétleneknek Tárfai, három Lágerek veretének a'
 Móldovai Gránitzon fel, edgyik *O Kapinál*, a' má-
 sik *Toporontznál*, az harmadik pedig *Tzurénynél*,
 az elsőben feküsznek a' Muszkák részéről 4000. a'
 mi részünkről 3. Batálion Gyalogság, és két Regi-
 ment Lóvaság, a' másodiknál 5 Batálion Gyalogság
 és edgy Regiment lóvaság, az harmadiknál 4 Ba-
 tálion Gyalogság és 5. Divisio Lóvaság: minden
 gyalog Batáliomhoz 5 ágyúk és 15 Jágerek adattat-
 tak. Muszka Generál *Zuvarov* hozzánk 8. mért-
 földnyire *Morr - Várofsánál* Kámpiroz 25000-red
 magával, kiknek hadi-készületeik felette rettenete-
 seknek láttatnak kivált az ágyukra nézve, mert e-
 zek minden Regementnél 50-ven találtatnak minden
 napi eledele ezen ármádiának a' kétszer meg-sütött,
 szitáltatlan tsak meg-darált lisztből készült Kenyér,
 mellyet a' katona meleg vizben mártván edgyik ke-
 zéből a' Kenyeret másikból pedig a' nyers tormát
 harapja. 'S így tartja a' Görög Anyaszentedgyház-
 tol eliben szabott nagy bőjtöt, ezen Ármádiának
 Cancelláriája edgy Generálissal, 1 Obristerrel 4 Ka-
 pitánnyal, és más all-Tisztekkal a' Tsászári Epüle-
 tekben Kvártéljöz. Szép Nép de gorombább a' Med-
 vénél. Az az hir, hogy Móldovában edgy hólnap
 alatt 6 Serefskir Basák fognának 200000-ed magok-
 kal érkezni, mely nem fundamentum nélkül hirlel-
 tetik, mostanában-is annyi Török és Tatar vagyon,
 hogy az eddig tartott félelem fokokban már ijedtség-
 re változott.

Brassóból Mártz. 25-dikén költ Levél.

Tegnap 4-ezer főből álló Törökök, kik közül 500 Lóvas és 800 gyalog valóságos Törökök valának, hogy a' minapában *Orádiánál* el-esett felekezetekért boszut álljanak, a' *Sinai Klastromra* ütöttek; még pedig olly sebességgel, hogy a' szélső vigyázaton lévő Fő Hadnagy *Geitz* alig lőtethete kétszer az ágyuival míg azok el-érkezének: ekkor osztán tsatázva szép rendel lassanként hátra húzá maga katonáit a' *Klastromhoz*, melyben *Báró Rauber Kapitány Ur* a' 2-dik *Székely gyalog Regimentnek* edgy *Osztályával* őrizeten vala. A' hirtelenségben nem lehetvén a' Lovakat az ágyúk eleibe fogni, a' *Székely katonák* az ágyú-fzekereknek némely részeit el hagyván, azoknak tsőit magok hirtalák a' *Klastromig*; de itt-is az ajtók szük volta miat bé-nem férvén a' maga hadi állapotjokban; azoknak tsői vitettetheténnek-bé a' *Klastromba*. A' meg-érkezett Törökök hozzá kezdének keményen a' *Klastrom ostromlásához*; kiket a' miéink a' leg-keményebb tüzzel köszöntének, ugy, hogy a' *Klastrom ablakain és más jukokon által* esett lövések között alig hibázott edgy, hogy Törököt ne ejtet volna-le, a' honnan, ámbár igen fokon esének-el, még-is a' Törökök az ostromtól el-nem állának; mert ezeknek *Vezérek* a' *Sereg háta-meget* álván, a' maga kezével vágja vala mind azokat-le, kik tsak edgy lépést hátráltak vala. Annyira ment a' Törököknek ezen dühösségek, hogy azt a' *Sántzot* melyből az ostromot folytatják vala, a' magok halatjaikkal megtöltették, tsak hogy a' *Klastromát* meg-vehetnék; de a' mi *Székelyeinknek* hatalmas ellent-állások minden igyekezetjeket haszantalanokká tevék mind ad-

dig,

dig, míg az emészto ellenség a' fából épült Klastromot meg-gyújtván, hogy a' tűznek önként ne lennének prédáivá, kéntelenítettének a' Klastromnak más oldalán ki-rontani és a' szélek-felé visszsa - menni. A' Törökök-is 300 edgy néhány el-esett halotjaikat látván vérekben fetrengeni a' लोक meg-sebesítettéken kívül, a' Székelyek vitézsége által minden bátorságoktól meg-fosztatának, és minden ujj próba nélkül visszsa menének. A' mi részünkről itt 12 Székelyek esének - el; kik között találtatik fő Hadnagy Gájtz Ur-is; kit a' Törökök darabokra vagdalának; mivel már az előtt maga kezeivel 3 Törököt ejtett vala-el. Harmintz-hármon sebet vivének-el innen; kik közzül 6 nem fokára meg-is hólt. A' Klastrom a' mi Népünktől ujjonnan meg-van szálva; noha annak nagyobb része öszve-égett. — A' múlt hónapnak 24-dikén a' mi Sergeink minden hadi-készületjekkel edgyütt *Priparóig* menének. 25-dikben reggeli hatodfél órakor 100 lovas Törökök és 150 Árnótok, a' mi Priparoi széll - őrizeteinkre véletlenül rá - ütven, midőn a' tsata közönségesebbé lett volna, 5 ágyú lövéseknek tűz okádása meg-rettentven őket, el-szaladának. Itt edgy Jägerünk 2 Tisztet ejtet-le a' loról, és az ágyu-lövések által-is edgy néhányon el-esenek. Oberstlájdinánt *Turati Ur*, kinek hadi-szemessége vitézi bátorsággal vagyon öszve-köttetve, a' Huszárokkal és a' gyalogoknak bizonyos részével ezen szaladó ellenségnek utáanak ment; de mitsoda következőekkel? arról nem tudósítottunk. 27-dikben a' Kripora, Kornét és Kofia tetöss Környékeiről rettenetes ágyúzások hallatának; de az itt esett történetekről még eddig semmit sem tudhatunk. — *Ternovitz* 22-dik Mártzii. Tegnap-előtt 5 fegyveres Törököt hozának ide fog-

fogva; kiket az Erdélyi második Oláh Seregbéli katonák fogtanak-el. — A' Kotzim körül lévő Tatárok, edgynéhány napokkal ez-előtt 60 szarvas-marhát prédálának-el Dobronotz nevű F. Tsászári Heységből. — Jáfsiba 16 ezer Törökök szállottanak-bé; noha még itt az egész Muszka erő kétedelmes. Bukovinában a' F. Ts. és Királyi hadi-dólgokat 56 Tábori szekereken költeztetik; mellyek 224 lovak-tól vonattatnak. — Ha a' Törökök a' 'Sidót, mint olyant, ki vele a' környülmetéltségben meg-edgyezik, minden hadi-hivatalra alkalmaztatják; miért nem alkalmaztathatnák a' Keresztény Fejedelmek-is? Bukovinában ezeknek Bérefeket és Kotsifokat kellett állítani a' hadi-szekerek-mellé és az ágyúkhöz, hogy szokjanak ők-is a' puszkapor szagához addig, mig nagyobbra alkalmaztathatnának. A' házasági Dispensáczióra nézve pedig a' Keresztények Törvényére szorittattak. — Némely Levelek azt erősítik, hogy Belgrádba ujjolag edgynéhány Frantzia Tisztek érkeztenek-meg; hogy az ostromi ellent-állásokban jó rendeléseket szabhasanak; melyben éjjel nappal ferényen munkálodnak; és edgynéhány ujj Frantzia ágyukat várnak Belgrádba; ha tsak a' minap el-fogott 200 lisztet vivő lovak után nem mennének. — Azon tsatában, mely a' Vulkáni Pafsuson kívül Tirusfulujnál, ezer főből álló Törökök, és a' Májor Kettner Ur katonái között esett vala; nevezetessé tette magát edgy Huszár Káplár, a' ki 30 lépésnyire közelittvén a' Törökökhöz, azoknak Basájokat a' hadi-rend homloka elöll piftallyával el-lötte: melly Basának el-esését nagyon fajnállották a' Törökök, mivel hogy ez a' múlt Muszka háboruban olly nagy hirt. nevet szerzett vala magának, hogy

mi-

mikor Bukurestre mostani hivataljára hivattatván meg-
érkezett volna ; fok ágyú lövéseknek örvendező
menydörgései között fogadtatott vala bé. Mikor pe-
dig a' Törökök az el-esett Basának helyébe ki-állit-
tatott ujj Basát-is hirtelenséggel el-esni látták, min-
den bátorságokat el-vesztették , ugy annyira hogy
sebesseiket szekerekre rakván , és halottjaikat a' viz-
be hányván , nyakra - főre ugy el-szaladtanak , hogy
Krájováig visszafel sem néztek. — A' Horváth-orzá-
gi Károly-várról ezen h. I-ső napján költ tudósítás
azt mondja, hogy 6-ezer Törökök szándékozván ezen
Városra ütni, hogy annál reménytelenebben esék a'
dólog, edgy Horvátot fel-vettek kalauznak, hogy
minél titkosabb úton vezesse őket a' Városhoz; de
a' Horvát azon szándékának véghez vitele előtt el-fo-
gatván, ígérete-szerént mondja azon tudósítás: hogy
a' mely ágyuzást az eleinten hollottanak, az esett
Glokotz és *Lasztina* nevű Faluknál, mely Faluk
igen kevés katonasággal lévén meg-erősítve, a' Tö-
rökök rá-ütöttek, de szerentsére érkezvén két Kom-
pánia a' mi részünkről segítségre a' Törökök vissz-
fela-verettek: itt részünkről 40-en estenek-el, és nem
kevesebben kaptanak sebeket, kik itten az Ispotály-
ban vagynak, edgy Hadnagygyal edgyütt. Ezen
dologról más-felől ugy tudósittatunk, hogy *Glokotz*
és *Lasztina* Faluk azon alkalmatossággal porrá éget-
tettek a' vendég fogadós - házán-kivül, a' kit háza-
népeftől a' Törökök nem bántottak, mely gyanuért
a' Vendég fogadós el-fogatván, meg-vallotta, hogy ő
vezette legyen az ellenséget az őrizeten lévő kato-
nákra; melyert meg-fog lakolni.